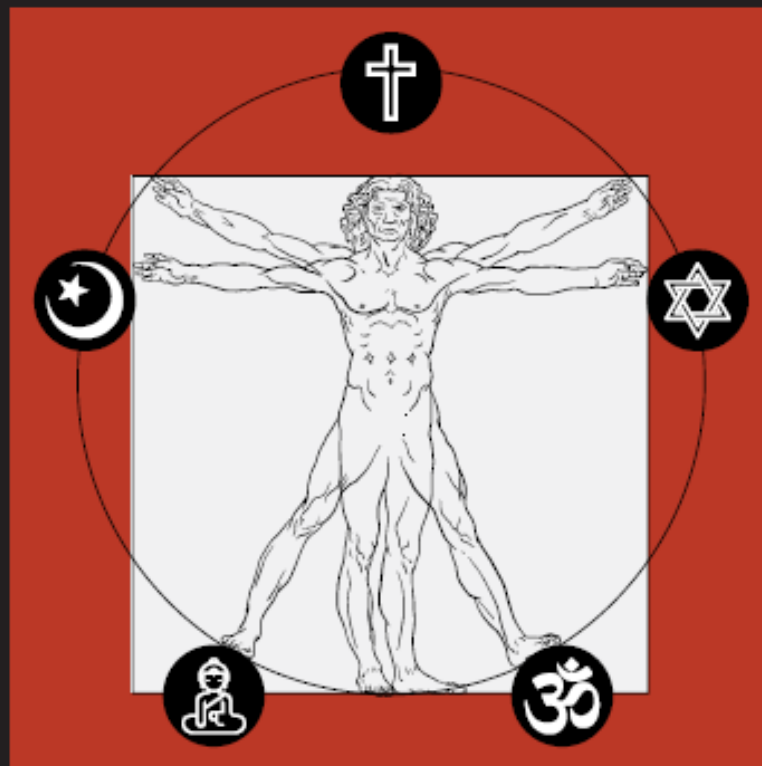

Cristian Manea

Psihologia Religiei

EDITURA UNIVERSITĂȚII „TITU MAIORESCU”
BUCUREȘTI 2020

Cristian MANEA

Universitatea Titu Maiorescu

PSIHOLOGIA RELIGIEI

EDITURA UNIVERSITĂȚII TITU MAIORESCU

BUCUREȘTI

2020

Referenți științifici:

Prof.univ.dr. Titi PARASCHIV

Prof.univ.dr. Dumitru GHEORGHIU

Copyright©2020 Editura Universității „Titu Maiorescu”

Editură recunoscută C.N.C.S.I.S.

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii și autorului. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă indiferent prin ce formă, fără acordul prealabil scris al autorului.

Editura Universității „Titu Maiorescu”

tel.: 021.330.10.50; fax: 021.311.22.97; www.utm.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MANEA, CRISTIAN

Psihologia religiei / asistent univ. dr. Cristian Manea. - București :

Editura Universității Titu Maiorescu, 2020

Conține bibliografie

ISBN 978-606-767-078-3

159.9

2

CUPRINS

Prefață	6
---------------	---

CAPITOLUL 1 DRUMUL DE LA ANTROPOLOGIE LA PSIHOLOGIA RELIGIEI

1.1	Primii pași ai Universului	9
1.2	Cum am ajuns în anul 2020?	16
1.2.1	Cunoașterea Trecutului	16
1.2.2	Iluzia Presentului	25
1.2.3	Incertitudinea Viitorului	26

CAPITOLUL 2 HOMO SAPIENS – O ABORDARE FILOSOFICĂ, RELIGIOASĂ ȘI PSIHOLOGICĂ

2.1	Filosofia - Despre natura umană	29
2.2	Religia – Omul, creația lui Dumnezeu	43
2.2.1	Geneza în Creștinism	44
2.2.2	Antropologia Iudaică	45
2.2.3	Arhitectul lumii în Islam	46
2.2.4	Hinduismul – Atman sufletul Universal	47
2.2.5	Budismul și legea Karmei	47
2.3	Psihologia - Omul în laboratorul științei	48

CAPITOLUL 3 PSIHOLOGIA RELIGIEI – GENEZA

3.1	Repere generale despre domeniul de studiu al Psihologiei religiei	54
3.2	De ce ar trebui să studiem Psihologia religiei?	56
3.3	Ce este Psihologia religiei?	60
3.4	Ce este religia?	64
3.4.1	Definirea religiei din perspectiva psihologică	68
3.4.2	Definirea spiritualității din perspectiva psihologică	70
3.4.3	Sacru – esența vieții religioase	72

CAPITOLUL 4 FENOMENULUI RELIGIOS DIN PERSPECTIVA PSIHOLOGIEI

4.1	Scurtă introducere în psihologie	75
4.2	William James – Experiența religioasă	80
4.3	Sigmund Freud – Fenomenul religios în psihanaliza clasică ...	83
4.4	Carl Jung – Arhetipurile religioase și terapia psihodinamică .	90
4.5	Gordon Allport – Tipurile de personalitate și înclinația spre religie.....	94
4.6	Erich Fromm – Religia umanistă și credința rațională	97
4.7	Viktor Frankl – Logoterapia și căutarea sensului vieții	99
4.8	Abraham Maslow – Piramida nevoilor și realizarea de sine ...	102
4.9	Alfred Adler – Complexul de inferioritate	105
4.10	Erik Erikson – Rolul religiei în dezvoltarea identității	108

CAPITOLUL 5 RELIGIA ȘI STADIILE DEZVOLTĂRII UMANE

5.1	Religia în perioada copilăriei și adolescenței	113
5.2	Religia în etapa de maturitate	121
5.3	Religia și senectutea	125

CAPITOLUL 6 PERCEPȚIA MARILOR RELIGII ASUPRA PROCESULUI PSIHOTERAPEUTIC

6.1	Psihoterapia cu persoanele religioase	128
6.2	Psihoterapia cognitiv-comportamentală în lumina Sfinților Părinți	134
6.2.1	Beneficii ale procesului psihoterapeutic	140
6.3	Psihoterapia în cadrul iudaismului	141
6.4	Psihoterapia în cadrul creștinismului	144
6.5	Psihoterapia în cadrul islamului	150
6.6	Psihoterapia în cadrul hinduismului	153
6.7	Psihoterapia în cadrul budismului	155

CAPITOLUL 7 MINTEA ȘI GÂNDIREA RELIGIOASĂ

7.1	Psihologia religiei și nevoia umană de cunoaștere	158
7.2	Ce ne spune filosofia despre minte	165
7.3	Conotații psihologice asupra minții – inteligența spirituală	177
7.4	Mintea și gândirea religioasă orientală	181

CAPITOLUL 8

SENTIMENTELE RELIGIOASE

8.1	Psihologia religiei și sentimentele religioase	187
8.2	Ce spun psihologii despre sentimentul religios	189
8.3	Anxietatea – prima rădăcină din ființa umană	193
8.4	Vinovăția – Paradisul pierdut	196
8.5	Sentimentul iertării	197
8.6	Impactul emoțional al recunoștinței	200
8.7	Iubirea – sentimentul plinar al vieții	202
8.8	Dorul	204

CAPITOLUL 9

COMPORAMENTUL RELIGIOS

9.1	Psihologia religiei și comportamentele religioase	207
9.2	Cele trei temelii ale vieții religioase – Botezul, Căsătoria, Doliul	210
9.2.1	Botezul în marile religii ale lumii	210
9.2.2	Căsătoria în marile religii ale lumii	214
9.2.3	Doliul în marile religii ale lumii	221
9.3	Asceza pentru minte și trup – postul și abstenența	226
9.4	O altfel de comunicare – rugăciunea și meditația	233

CAPITOLUL 10

PSIHOLOGIA POPULARĂ – VIZIUNEA ASUPRA BOLILOR ȘI VINDECAREA LOR ÎN TRADIȚIA ROMÂNEASCĂ

10.1	Caracteristicile psihologice și religioase ale gândirii magice.....	238
10.1.1	Ce este magia?	239
10.1.2	Portretul magicianului	240
10.1.3	Religie vs. Magie în tradiția populară	241
10.1.4	Legile magiei	242
10.2	Arta descântecului, între religie și magie	243
10.3	Boala – un efect al acțiunii spiritelor malefice	244
10.4	Descânțete felurite	247
10.4.1	Studiu de caz – V.B., de profesie descântătoare	248

CAPITOLUL 11

PSIHOLOGIA RELIGIEI ȘI SĂNĂTATEA MINTALĂ

11.1	Considerații generale. Starea de sănătate și Psihologia religiei	255
11.2	Religia și sănătatea mintală	259
11.3	Religia și boala mintală	263
11.4	Necesitatea unor competențe religioase pentru psihologi	269
11.5	Necesitatea unor competențe psihologice pentru teologi	275

CAPITOLUL 12
NEUROȘTIINȚA ȘI EXPERIENȚA RELIGIOASĂ

12.1	Cum a ajuns Homo Sapiens la trăirea religioasă?	281
12.2	Neuroteologia (Neuroștiința religiei) – Neurofiziologia stărilor mistice.....	282
12.3	Impactul tehnologiei digitale asupra vieții spirituale	288
12.4	Cyborg – o nouă conotație a normalității	291
12.5	Ultima frontieră a trupului – Nemurirea	293
12.6	Ultima frontieră a sufletului – Îndumnezeirea	295

CAPITOLUL 13
OMUL SECOLULUI XXI ȘI RELIGIA

13.1	Transumanismul	302
13.2	Vechea religie	302
13.3	Transumanismul și noua religie.....	306
13.4	Percepția religioasă a transumanismului. Post – psihologia	310
13.5	O religie fără revelație. Psihologia post-religiei	314
13.6	Ateismul – A gândi fără Dumnezeu	321
13.7	O altfel de religie – Consumerismul	326
13.8	Profilul omului spiritual al viitorului	329
	NOTE BIBLIOGRAFICE	334